

Fakha

deel een

de eerste twee weken

Mehrnaz Salehi

Fakha

deel een

de eerste twee weken

Schrijver: Mehrnaz Salehi
Vertaling: Mehrnaz Salehi en Nico Arkesteijn
Redactie: Nico Arkesteijn
Schilderij op omslag: Mehrnaz Salehi
Uitgever: Brave New Books
ISBN: 9789464803068
© Mehrnaz Salehi

eerste week

Fakhry opende de deur en liep langzaam de steeg in. Ze trok haar chador tot onder haar wenkbrauwen en boven haar mond en hield hem onder haar kin stevig vast. Met haar vrije hand droeg ze een grote tas onder haar chador waardoor deze vreemd opbolde. Van de doodlopende steeg ging ze een andere steeg in. Halverwege bleef zij stilstaan voor een huis. Het was anders dan de andere huizen, groter en hoger. Schichtig om zich heen kijkend liep zij naar de kleine veranda. Aan weerszijden stonden leeuwen van grijze steen. Zij zette haar tas op een van de leeuwenkoppen en sloop een stukje terug om een blik in de steeg te werpen. Niets te zien! Alleen maar de rust en stilte van een slaperige, zomerse dag in de maand Tir*. De nacht ervoor was bijzonder zwoel geweest, slechts enkelen hadden zich op straat gewaagd. Niemands ogen hadden de slaap als gast verwelkomd en nu lag iedereen in een kelder te dommelen. Ze liep naar de houten deur van het huis en trok haar chador uit. Aandachtig vouwde ze hem tot een pakketje en stopte dat in haar tas. Ze haalde een kam tevoorschijn en fatsoeneerde haar lange, glanzend zwarte haar. De kam ging in haar tas die ze dichttristte. Ze streek haar blouse en rok glad, liep de veranda af, keek voorzichtig links en rechts de steeg in en liep toen snel door. Ook in de volgende straat stapte ze stevig door, met haar ogen op de grond gericht, totdat ze bij een kruispunt

* zie verklarende woordenlijst achterin het boek

kwam. Ze stak over, sloeg rechtsaf en haalde opgelucht adem. Met elegante passen en opgeheven hoofd liep ze rustig naar de bushalte. Er was niemand. Overal scheen de zon, zelfs onder de bomen aan beide kanten van de straat was er geen schaduw. Fakhry hield haar hand boven haar ogen en keek naar de verte. Daar naderde hijgend en puffend de bus. Door de hitte leek het of de vlammen ervan afsloegen. De smeltende bus weerkaatste het zonlicht in haar ogen. Ze keek naar de luchtspiegeling op het asfalt waarin zelfs de wielen van de bus verdwenen. Daar kwam hij tevoorschijn uit de trillende lucht. Fakhry stapte in en kocht een kaartje bij de conducteur. De bus was vrijwel leeg. Ze ging naast een vrouw zitten en zette haar tas op schoot.

-Daardar!

De hese stem van de conducteur maakte haar net op tijd wakker uit haar dromen.

-Stop!

Wat was dat snel gegaan! De bus, die nu halfvol was, stopte met veel lawaai en Fakhry kon nog net op tijd de uitgang bereiken. Gehaast stak ze over, geen aandacht bestedend aan het getoeter van een auto die voor haar moest remmen. Vandaag was het warmer dan andere dagen. Ze had het de vorige avond al zien aankomen. Haar mond was droog door de dikke, hete lucht en zij zweette onder haar armen. Zij troostte zichzelf dat het niet ver meer was en keek naar het uithangbord van het naaiatelier even verderop. Vermoeid klom ze de smalle trap op, duwde de groene deur open en liep naar binnen:

-Hallo ...

Enkele hoofden keken op van de naaimachines en evenveel paren ogen keken haar aan:

-Hallo ... hallo ... hal...

Fakhry liep naar een van de tafels in de hal. Zij zette haar tas op de grond en ging zitten. De hoofden bogen zich weer over het werk

en onmiddellijk echode het geluid van de naaimachines in haar oren. Vandaag moest ze stikken. Massa's blouses, jurken en rokken moesten een voor een door de machine worden gehaald. Haar gedachten waren echter ergens anders. Het geluid van de ventilator aan het plafond en van de naaimachines vormde de muzikale begeleiding van de beelden die door haar hoofd spookten.

-Fakhry ...

Fakhry keek op van haar bezigheden, recht in de ogen van mevrouw Koeshan, de eigenaresse van het atelier.

-Ja, mevrouw ...

Ze wilde opstaan maar de hand van de vrouw duwde haar zachtjes terug op haar plaats.

-Lief kind. Als je klaar bent, niet weggaan, ik moet met je praten, kom even naar mij toe.

-Goed, mevrouw Koeshan.

Zich afvragend wat ze te horen zou krijgen, maakte ze haar werk snel af en met haar tas in de hand ging ze naar de laatste kamer van de gang, het kantoor van haar baas. Een paar stiksters waren nog aan het werk. Ze opende voorzichtig de verschoten deur nadat ze erop had geklopt en de ijle stem van mevrouw Koeshan 'naar binnen' riep.

-Kom maar binnen, lieve Fakhry. Ga zitten.

Fakhry liep aarzelend naar de tafel van mevrouw Koeshan.

-Ga zitten, lieverd.

Fakhry vroeg gespannen:

-Is er iets? Was ik te laat? U had mij toch toestemming gegeven om vandaag later te komen ...

-Nee, lieverd, daar heeft het niets mee te maken. Ik heb goed nieuws voor je. Maison Flor, dat hun kleren hier laat maken ... hè ... je weet toch dat ze hun kleren altijd hier brengen?

Haar rood gestifte lippen brachten een glimlach voort.

-Nou, meneer Harapetian heeft een naaister nodig die voor zijn maison gaat werken. Jij mag erheen en voor hem gaan werken.

Zij tuitte haar lippen en zei zo charmant mogelijk:

-Hij vroeg wie er geschikt voor was. Natuurlijk heb ik jou genoemd. En tegen hem heb ik gezegd dat hij in ruil daarvoor nog meer kleren naar ons toe mag sturen ... ha ha ...

Fakhry's mond hing open. Maison Flor! Dit had ze niet durven dromen. Ze had al heel wat over dit maison en over de eigenaar gehoord ... het meeste van de naaistertjes ...

-Meneer Harapetian? Hoezo? Ik bedoel, voor wat voor werk wil hij mij hebben?

-Voor het nemen van de maat en het passen en zo. Het meisje dat hij daarvoor had, is pas getrouwd en daarna weggegaan. Hij stond er ineens alleen voor. Maar je moet het niet aan de andere meisjes vertellen, goed? Anders worden ze jaloers. Daar zou een hoop ellende van kunnen komen ... het blijft tussen ons ... goed? In ieder geval: hij betaalt goed. Je krijgt een beter leven ... je vindt het goed, toch? Als ik zelf niet hier gebonden was door al het werk, was ik heel graag zelf gegaan ...

Ze keek Fakhry met haar vermoeide ogen aan en wachtte op een antwoord. Fakhry was geschrokken. Dit was wel het laatste wat ze verwachtte. Ze had nooit gedacht dat ze de favoriete werkneemster van mevrouw Koeshan was.

-Ja, het klinkt heel goed. Dus u heeft voor mij gekozen? Hartelijk dank. Mag ik ook weten waarom?

-Je denkt dat ik je niet ken terwijl je hier al twee jaar werkt? Lief kind, ik let op alle meisjes, op jullie allemaal, maar jij ... ja, jij bent echt de meest geschikte persoon voor dit werk.

Zij knipperde een paar keer met haar ogen en vervolgde:

-Fakhry, je bent heel geschikt voor dit werk, echt lieverd.

-Fijn, dank u wel, maar ... maar mijn ouders moeten dit ook accepteren ...

-Lief kind, je moet je geluk geen schop geven. Anders zit je voor altijd hier en word je hier oud. Grijp je kans ... zo vaak komt zo iets niet voorbij. Je bent een gelukskind. Ik wil dat je je verder ontwikkelt en je talent gebruikt. Ja, lieverd ... goed?

Fakhry geloofde haar oren niet. *"Wat goed. Maar hoe ... wat ga ik tegen ze zeggen? Misschien vinden ze het niet goed. Ze hadden er al moeite mee dat ik hier ging werken. Misschien vinden ze het niet goed ..."*

-Wie vinden het niet goed, lieverd?

Beschaamd liet Fakhry haar hoofd zakken.

-Mevrouw Koeshan, dank u wel, maar ... mijn familie ... u weet wel ... het is heel erg ...

-Lieverd, geen zorgen maken. Je vertelt het ze gewoon niet. Is dat geen goed idee?

-Maar zij ...

-Nee. Luister, meisje. Denk aan jezelf. Dit is een grote kans. Je krijgt promotie. Je hoeft het ze niet nu te vertellen ... de rest ga ik in orde maken, ja?

Fakhry dacht na en boog haar hoofd. *"Zou het kunnen? Niets zeggen en gewoon aan de slag gaan? Wie komt erachter?"*

Toen ze weer opkeek, zag ze dat de ogen van mevrouw Koeshan haar aanstaarden, wachtend op een antwoord.

-Ben je er klaar voor?

-Goed. Waar is het? Waar zit dat maison? Wanneer moet ik ernaartoe?

-Laten we morgen samen gaan. Maar nu niets zeggen tegen de anderen!

Fakhry wist niet hoe zij naar huis was gekomen, wat ze gezegd had, wat ze gegeten had en wanneer ze in slaap gevallen was. 's Morgens toen de wekker afging, schrok zij zo dat ze haar hoofd tegen de richel boven haar bed stootte. Haar kamer was op het

dak. Een kleine kamer die eigenlijk een opslagruimte was voor bedden en kleding. Ongeveer twee jaar geleden, toen zij de negende klas had afgemaakt en op verzoek van haar vader bij de kleermaker was gaan werken, was deze kamer voor haar ingericht. Tot die tijd sliep ze met haar twee broertjes in één kamer. De tweeling was eraan gewend om met hun zus in dezelfde kamer te slapen en het duurde even totdat ze accepteerden dat hun zus ergens anders sliep. Haar nieuwe zelfstandigheid zorgde ervoor dat Fakhry er trots op was dat ze nu hielp met het onderhouden van het gezin. Volgens haar vader was school tot en met de negende klas genoeg voor een meisje, ze leerde nu een vak en hielp mee de kost te verdienen door in een atelier te werken. Haar vader was een gepensioneerde overheidsambtenaar en kon nauwelijks rondkomen van zijn pensioen. Fakhry's financiële bijdrage door wat ze verdiende bij de kleermaker was een zegen voor het gezin. Haar ouders hoefden niet langer de woonruimte aan de ene kant van de tuin te verhuren en richtten het in als gastkamer. Niemand mocht daar naar binnen gaan, maar het wachten was nog op de eerste gast. Zelf woonden ze aan de andere kant van de tuin en beschikten ze over twee verdiepingen. De grote benedenkamer naast de keuken was de woonkamer. De twee kamers op de bovenverdieping waren slaapkamers.

Fakhry deed haar dagelijkse gymoefeningen op het dak met tegenzin omdat ze zich gespannen afvroeg wat de dag haar zou brengen. Ze ging naar beneden, waste haar gezicht en handen in de vijver en liep nog nadruppelend de woonkamer in. Haar moeder zat naast de samovar. De geur van vers sangak-brood deed haar neusvleugels trillen. Als haar moeder haar niet op tijd had gewaarschuwd, had ze haar mond gebrand aan de hete thee, zo gespannen was ze.

-Lieverd, waarom heb je zo'n haast? Je hebt nog alle tijd ... zeg maar, waarom heb je haast?

Fakhry proppte een stuk sangak-brood met kaas in haar mond en nam een slok van de zoete thee.

-Mevrouw Koeshan was gisteren boos op me. Ze zei dat ik te laat was.

-Nou ja, je had toch toestemming gevraagd? Kijk uit dat je je mond niet brandt aan die hete thee. Hoe veel te laat was je? God zegene je ...

-Ja ... nee ... tien minuten ...

-Nou zeg, tien minuten is niets. Pas maar op dat je je niet verslikt, mijn liefste ... doe maar rustig.

Haar moeder hield zo veel van Fakhry dat ze haar leven voor haar zou geven. Ze keek liefdevol naar haar dochter die de schaamte door haar hele lichaam voelde trekken en rood werd in haar gezicht. *"Oh, die lieverd, ze houdt zoveel van me en ik lieg tegen haar."*

Haar schaamte werd overstemd door het lawaai van het geruzie van de tweeling en het geschreeuw van haar vader die ze waarschuwde. Ze zei gedag, pakte haar tas en trok de deur achter zich dicht.

Mevrouw Koeshan stond op de stoep van het atelier te wachten. Haar make-up schitterde Fakhry van de overkant van de straat tegemoet. *"Wat heeft ze vandaag veel make-up opgedaan!"*

-Wacht u al lang? Moge God mij straffen.

-Welnee, lieve Fakhry. Moge God je behoeden. Dit is het begin van de rest van je leven. Zullen we gaan?

-Gaan we lopen?

-Nee, schat ...

Meneer Abbas stond op ze te wachten en wees naar een grote auto die een paar meter verderop stond.

-Dit is de auto van de kleermakerij, je weet wel, die ons naaiwerk overal naartoe brengt. Hij mag hem ook voor zichzelf gebruiken.